

Ali je trajnostna raba vode iluzija?

Vodna energija prihodnosti: učinkovita raba in renaturirane reke?

V Franciji so predstavniki politike, vodnega gospodarstva in varstva okolja podpisali sporazum o trajnostni rabi vodne energije, na podlagi katerega naj bi obstoječe elektrarne postale učinkovitejše, reke pa renaturirane.

Francija namerava do leta 2020 triindvajset odstotkov svojih potreb po energiji pokriti z vodno energijo. Danes ta količina znaša dvanajst odstotkov. O tem, kako je mogoče v praksi

trajnostno izkoriščati naravni vir, kot je vodna energija, poteka razprava med politiko, energetiko, ribištvom in varstvom okolja že od leta 2008. Rezultat okrogle mize je dokument Sporazum o trajnostnem razvoju vodne energije v povezavi z renaturacijo vodotokov.

Kot je razvidno iz izjave o nameri, naj bi do leta 2014 izvedli sanacijo zastarelih hidroelektrarn, tako da bi te vendarle izpolnjevale veljavne norme. To tudi pomeni, da mora biti v rekah še vedno zagotovljena tolikšna količina vode, da sta omogočena gibanje in razmnoževanje živih bitij. Druge elektrarne naj bi celo podrli. Če povzamemo, želijo pogodbenice ublažiti negativne učinke proizvodnje električne energije na okolje, denimo prek raziskovalnega programa Evropska jegulja, ki je na svoji selitvi proti Atlantiku, kjer se razmnožuje, pogosto žrtev turbin elektrarn.

Sporazum ima za organizacijo WWF Francija predvsem simbolično vrednost. Prvič ji je uspelo zbrati vse akterje za eno mizo in razpravljati o tako kontroverzni temi, kot je vodna energija. WWF Francija pozdravlja dejstvo, da so okoljevarstvene organizacije pri tem sodelovale že na začetku projekta.

Tako je mogoče doseči soglasje, kar naj bi v prihodnje spodbudilo rabo vodne energije, ki je sprejemljiva za okolje.

France Nature Environnement (FNE) se je okrogle mize sicer udeležila, vendar pa sporazuma ni podpisala. Kritično je ocenila temeljno idejo dokumenta, to je proizvesti še več energije, ne da bi pri tem občutno zmanjšali izpust CO₂. "Gradnja 500 do 1000 malih elektrarn ne bo izboljšala državne bilance CO₂," je FNE utemeljila svoje stališče. V Franciji naj bi bilo vodnih elektrarn že danes dovolj - skrajna meja je že dosežena.

Viri: <http://www.actu-environnement.com/ae/news> (fr), <http://www.journaldelenvironnement.net/article> (fr), <http://www.fne.asso.fr/fr> (fr)

Vsebina

[Ali je trajnostna raba vode iluzija?](#)

[DS alpskih dežel: resolucija proti prometu težkih tovornih vozil in za kulturni razvoj alpskega prostora](#)

[Lokalna reforma v Švici: do trajnostnega razvoja z združevanjem](#)

[Novi zvezni zakon o gozdovih v Nemčiji](#)

[Prosti čas: mobilnejši brez avtomobila](#)

[Pomanjkljivosti prostorskega načrtovanja v Švici](#)

[Italija: občine želijo same uporabljati vodo](#)

[Beg možganov kot priložnost za Alpe](#)

[Mednarodni projekti o posledicah podnebnih sprememb na gorskih območjih](#)

[O tem in onem](#)

[Prireditve](#)

[Saj ni res, pa je!](#)

DS alpskih dežel: resolucija proti prometu težkih tovornih vozil in za kulturni razvoj alpskega prostora

Težki tovornjaki in alpske ceste se med seboj izključujejo! Prav takega mnenja so tudi predsedniki vlad držav članic Delovne skupnosti alpskih dežel.

Viri in nadaljnje informacije:

<http://www.argealp.org/presse-downloads> (de/it),

<http://www.provinz.bz.it/lpa> (de/it)

Na konferenci predsednikov vlad držav članic Delovne skupnosti alpskih dežel, ki je potekala sredi junija 2010, so se prisotni izrekli proti prometu težkih tovornjakov (gigaliner). Ob tej priložnosti so sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo zakonsko prepoved prometa težkih tovornjakov na nacionalnem ozemlju in v čezmejnem prometu. Resolucija tudi poudarja, da bi odobritev prometa težkih tovornjakov lahko imela usodne posledice za železniški promet. Kot je ugotovila študija Evropske komisije, bi se lahko do 56 odstotkov tovora preusmerilo z železnice na cestni tovorni promet. Odobritev prometa težkih tovornjakov pa je tudi v nasprotju s temeljni načeli protokola o prometu Alpske konvencije kot tudi Bele knjige Evropske unije.

Poleg tega so predsedniki vlad držav članic Delovne skupnosti alpskih dežel sprejeli resolucijo o kulturnem razvoju alpskega območja. Osrednji del resolucije predstavljajo priporočila državam članicam in ukrepi za vsa področja kulturnega razvoja.

Lokalna reforma v Švici: do trajnostnega razvoja z združevanjem

Strukturna reforma: trajnostna pot iz krize.

V švicarskem kantonu Glarus so 1. julija 2010 iz 70 občin nastale tri občine. To je velika priložnost za trajnostni razvoj, kajti procesi združevanja omogočajo spoznanje in tudi premislek o tem, kaj pravzaprav pomeni regionalna kakovost življenja. Gorska kantona Graubünden in Uri sta že leta 2009 razpravljala o procesih združevanja. Poročilo, sestavljeno v ta namen, je obravnavalo "potencialno gospodarsko šibkejša območja", in nakazalo krčenje rasti kot možnost za prenovu.

"Od leta 2000 dalje je v Švici izginilo skoraj toliko občin kot pred tem od leta 1848 dalje," so zapisali v časopisu Neue Züricher Zeitung. V strukturno slabo razvitih območjih, takih pa je v Alpah nešteto, že desetletja upada tako število prebivalcev in delovnih mest kot tudi lokalna

gospodarska storilnost. Poleg prepletanja aglomeracij se združujejo predvsem majhne občine. Občine v kantonu Glarus nameravajo z lokalno strukturno reformo privarčevati okoli šest mio. frankov letno.

Vir:

<http://www.nzz.ch/nachrichten/schweiz/der> (de)

<http://www.cipra.org/sl/alpmedia/publikacije/4282/> (de/fr/it/sl)

Novi zvezni zakon o gozdovih v Nemčiji

V tretjem poskusu je nemški zvezni vladi sredi letošnjega junija končno le uspelo, da prvič od sedemdesetih let spremeni Zvezni zakon o gozdovih. Spremembe se nanašajo na pojem "z drevjem porasla zemljišča", ki so istočasno tudi v kmetijski rabi, kot so denimo planine ter polodprti gozdni pašniki, in se v prihodnje ne bodo več štela za gozd. To bo kmetom omogočilo, da lahko zanje zaprosijo za dodelitev finančne pomoči. Tako bi bilo mogoče ohraniti polodprte pašnike, ki so z vidika varstva narave in krajine zelo pomembni, in preprečiti degradacijo zaradi zaraščanja. Nazadovanje tako imenovane stare kulturne pokrajine, torej ekstenzivno rabljenih odprtih in polodprtih površin, je v Alpah vsesplošni problem, ki pa se ga lahko reši z ustreznim obdelovanjem.

Kaplja pelina pa vendarle ostaja: okoljske organizacije se pritožujejo, da naj bi novi zakon o gozdovih zamudil priložnost, ker ni določil okvira za trajnostno gospodarjenje z gozdovi. Tu bo potrebno nadaljnje ukrepanje.

Predno bo začela veljati sprememba zakona, mora Zvezni svet 9. julija še sprejeti zakonsko predlogo.

Viri in nadaljnje informacije:

<http://www.bauernverband.de/index.php?redid=338816> (de), <http://www.nabu.de/themen/wald/waldpolitik> (de)

Prosti čas: mobilnejši brez avtomobila

Kot kaže vedno številčnejše turistično informacijsko gradivo, je oblikovanje prostega časa danes v modi. Tako je južnotirolsko planinsko društvo pred kratkim izdalo pet novih brošur, od katerih vsaka opisuje 15 do 20 pohodniških poti, katerih start in cilj sta seveda dosegljiva s sredstvi javnega prevoza. Društvo je v rubriki Potujmo brez avtomobila izdelalo okoli 300 koristnih napotkov za pohodnike za celotno območje Južne Tirolske. "Ena od prednostnih nalog turističnih regij morajo postati ukrepi za pogostejšo rabo sredstev javnega prevoza pri prihodu in odhodu iz turističnih krajev kot tudi pri dejavnostih v kraju dopusta," meni Planinsko društvo Južne Tirolske.

Na večjezični platformi Changer d'approche/Spremeniti zasnovano je za celotno alpsko območje prikazanih 7000 poti, ki imajo povezavo s sredstvi javnega prevoza. Plezalci, turni smučarji in osvajalci gorskih vrhov lahko na spletni strani s pomočjo kart pridobijo nadaljnje informacije. Na dobro obiskanem forumu je mogoče najti dodatne napotke o poteh, partnerjih na pohodih in male oglase, ki ponujajo vse, od gorskih čevljev pa do šotorov.

Viri: www.alpenverein.it (de), www.changerdapproche.org (de/en/fr)

Pomanjkljivosti prostorskega načrtovanja v Švici

Švicarski kantoni svoje naloge na področju prostorskega načrtovanja ne opravljajo zadovoljivo, ugotavlja študija delavnice, ki je tesno povezana z gospodarstvom Avenir Suisse. Obseg poselitvenih površin se povečuje hitreje kot prebivalstvo, zlasti v gorskih kantonih je zaradi tega pokrajina zelo razdrobljena. V nekaterih kantonih se prostorsko načrtovanje izvaja tako pomanjkljivo, da skorajda ni mogoče govoriti o poselitvenem razvoju. V kantonu Valais naj bi, denimo, določili okoli petkrat toliko zazidljivih zemljišč, kot dopušča zakon. Poleg tega - razen Graubündna - na kantonalni ravni ni resnih prizadevanj za izvajanje strožjih ukrepov, ki bi preprečevali gradnjo sekundarnih prebivališč. Študija poudarja, da je na področju švicarskega prostorskega načrtovanja treba nujno ukrepati ter omejiti širjenje stanovanjskih območij in posege v krajino.

Okoljska združenja, kot je na primer Pro Natura, so prepričana, da je tako stanje nov argument v prid Pobudi za pokrajino/Landschaftsinitiative, ki zahteva, da se v naslednjih dvajsetih letih celotna površina zazidljivih zemljišč ne sme povečevati in da morajo kantoni v prihodnje graditi strnjeno. Od strožjega prostorskega načrtovanja bodo veliko pridobile zlasti gorske občine, meni Otto Sieber, glavni sekretar organizacije Pro Natura. "Pokrajina je dragocena dobrina in brez nje turizem ne more obstajati".

Vir in več informacij: Tagesanzeiger, 25. junij 2010; <http://www.landschaftsinitiative.ch/index.php> (de/fr/it)

Italija: občine želijo same uporabljati vodo

Konec junija 2010 je na tisoče Italijanov odšlo na ulice in zahtevalo, da se mora del prihodka iz rabe naravnih virov, predvsem vode, stekati nazaj v gorska območja. Protesti so potekali ob najpomembnejših akumulacijskih jezerih v italijanskih Alpah. Samo v Sondriu v dolini Valtellina se je zbralo več kot 5000 ljudi, med njimi nosilci političnih odločitev, predstavniki sindikatov in interesnih skupin. Sicer pa se občine že dlje časa pritožujejo nad prenizkimi izplačili nacionalnega združenja gorskih občin (UNCEM). Raba vode kot naravnega vira prinaša prednosti zasebnim podjetjem, ki večinoma ne prihajajo z gorskih območij. Po eni strani se voda iz gorskih potokov uporablja za proizvodnjo električne energije, ki jo potrebujejo industrija in mesta, po drugi strani pa za namakanje pridelovalnih območij v dolinskih predelih.

Gorske občine, ki so jih prizadeli novi varčevalni ukrepi Berlusconijske vlade, želijo sodelovati pri natečaju za dodelitev koncesij za proizvodnjo električne energije, ki se bodo iztekale konec leta. S tem naj bi se del dobička od rabe vodne energije stekel nazaj na gorska območja.

Vir: www.uncem.it (it)

Beg možganov kot priložnost za Alpe

Beprav se visoko usposobljeni strokovnjaki izseljujejo iz alpskega prostora v druge regije ali države, pa lahko Alpe beg možganov izkoristijo tudi sebi v prid, ugotavlja študija Delovnih skupnosti alpskih držav (Arge Alp). Tak kader v vlogi nekakšnih multiplikatorjev namreč v svetu oblikuje javno mnenje o svoji domovini in njeno pozitivno podobo. In na tem dejstvu je treba graditi. Gospodarstvo, turizem in podoba posamezne regije imajo lahko korist od ambasadorjev svoje domovine. Študija tudi pravi, da visoko usposobljeni delavci ne smejo zgubiti vezi z domovino, zato je treba vzpostaviti omrežja in strukture, da bi obdržali stike z izseljenimi osebami in spodbujali izmenjavo znanja. Nekaj konkretnih pobud že obstaja: Mreža Južnotirolcev v tujini šteje 1300 članov v več kot 80 državah povsod po svetu. Na platformi je poleg foruma na voljo tudi borza dela, objavljajo pa se tudi najnovejše novice, ki se nanašajo na Južno Tirolsko.

Vir in nadaljnje informacije: <http://www.argealp.org/projekte/> (de/it)

Mednarodni projekti o posledicah podnebnih sprememb na gorskih območjih

Znani so rezultati razpisa CIRCLE MOUNTAIN, financiranje štirih transnacionalnih projektov je odobreno. Projekti bodo trajali dve leti, proračun pa bo znašal vsakokrat po okoli 300.000 EUR. Štirje projekti, ki bodo deležni subvencij, so ARNICA, EURAS-CLIMPACT, ChangingRISKS in CAMELEON. Tema, s katero se bodo ukvarjali, bodo posledice podnebnih sprememb (naravni in antropogeni dejavniki) in možnosti delovanja na gorskih območjih z upoštevanjem vodnih virov, infrastrukture, stabilnosti pobočij, kmetijstva, turizma, zdravja in biotske raznovrstnosti. Projekti se bodo začeli jeseni 2010.

Poleg tega se je sredi junija v Dublinu na Irskem na otvoritveni prireditvi začel mrežni projekt CIRCLE-2 ERA Net, ki se ravno tako ukvarja s posledicami podnebnih sprememb. Cilja sta usklajevanje in krepitev povezanosti Evropskih transnacionalnih financiranj na tem raziskovalnem področju, podpora politično pomembnim rezultatom raziskav v zvezi s prilagoditvenimi pobudami in strategijami, krepitev sodelovanja in izmenjava primerov dobre prakse. čas izvajanja projekta: od maja 2010 do maja 2014.

Več informacij na <http://www.circle-era.net/research-calls> (en).

O tem in onem

CIPRINA letna strokovna konferenca 2010: prihodnost podeželja

Letna strokovna konferenca Mednarodne komisije za varstvo Alp z naslovom "Alpe v spreminjanju - periferne regije med osamo in uspešno prihodnostjo" bo potekala med 14. in 16. oktobrom v avstrijskem Semmeringu. V državah Alpske konvencije se nahajajo tako gospodarski centri kot tudi podeželske periferne regije. Le-te so zaradi izseljevanja pred pomembnimi izzivi: kakšna je njihova prihodnost, ce je ohranitev delovnih mest in bivalnih funkcij negotova? Se kakovost življenja v omenjenih regijah lahko ohrani? Na podlagi konkretnih primerov bodo na CIPRINI strokovni konferenci predstavljeni možni scenariji ter gospodarski, socialni in okoljskopolitični vzroki in posledice bega s podeželja v perifernih regijah.

Vec informacij: <http://www.cipra.org/sl/2010>

Varstvo Alp: prehojenih 60.000 višinskih metrov za več pozornosti javnosti

... 60.000 višinskih metrov, opravljenih v 60 dneh, popotni dnevnik, objavljen na spletni strani nemškega planinskega društva, in knjižni projekt o transverzali Grande Traversata delle Alpi (GTA) - osvajača vrhov in novinarja Iris Kürscher in Dieter Haas želita doseči, da bi javnost postala pozornejša za problematiko varstva Alp. "Nisva imela namena le opisati, kako poteka GTA," pravita Švicarka in Avstrijec, "ampak opozoriti na zanimive trajnostne projekte, ki se odvijajo na tej poti, in sploh na problematiko, ki zadeva celotno alpsko območje". GTA je pohodniška pot, ki poteka prek piemontskega loka v Zahodnih Alpah, v sedemdesetih letih pa so jo uredili z namenom, da bi s sonaravnim turizmom ohranili obstoječe strukture v dolinah, ki jih je zaznamoval proces odseljevanja.

Vir: www.powerpress.ch (de); www.facebook.com/gta.trek (de)

Vozni redi v Julijskih Alpah

V sklopu svojih prizadevanj za trajnostno mobilnost je CIPRA Slovenija izdala knjižico z voznimi redi vlakov in avtobusov na območju Julijskih Alp. Namen knjižice je olajšati in s tem približati potovanja z javnimi prevoznimi sredstvi tako prebivalcem kakor tudi obiskovalcem Julijskih Alp. Pri izdaji knjižice z voznimi redi so sodelovali kraji v Skupnosti Julijske Alpe in Triglavski narodni park. V soboto 19.06.2010 je na redni liniji Ljubljana-Nova Gorica začel voziti vlak imenovan Julijske Alpe. Vlak je poslikan s podobami Julijskih Alp. Vsi udeleženi v tem projektu spodbujajo razvoj okolju prijaznega turizma, h kateremu bo zagotovo veliko prispeval tudi vlak Julijske Alpe. Vozil bo vsako soboto, nedeljo in med prazniki vse leto.

Krstno vožnjo vlaka je CIPRA Slovenija izrabila tudi za promocijo knjižice z voznimi redi vlakov in avtobusov. Tako knjižica kot sama ideja je bila dobro sprejeta in kot taka vabi vsaj k nadaljnjemu sodelovanju če ne že k širitvi le tega.

Vozni red je na voljo tudi v elektronski obliki na naslovu <http://www.cipra.org/sl/CIPRA/cipra-slovenija>

Vir: CIPRA Slovenija

Mobilni v prihodnost - alpska mesta v iskanju podnebnju prijazne mobilnosti

Belluno/I bo 24. septembra 2010 prizorišče še posebno vročih razprav, saj se bodo mednarodni strokovnjaki in nosilci odločitev spoprijeli s prometno politiko alpskega prostora. Konferenco bodo organizirali društvo Alpsko mesto leta, mesto Belluno in CIPRA. V sodelovanju z Omrežjem občin "Povezanost v Alpah" bo organizirana delavnica na temo mobilnost v mestih in v njihovi okolici. Udeležbo lahko prijavite do 10. septembra 2010. Konferenci bo 25. septembra sledila še 2. skupščina članov društva Alpsko mesto leta.

Več informacij na: <http://www.alpskomesto.org/in> <http://www.alpskomesto.org/sl/aktualno/prireditve>

Prireditve

Passive House Summer School for Students. 19.7.2010 – 30.7.2010. Spittal / Drau/A. Jezik: de, en. Organizira: Fachhochschule Technikum Kärnten, Spittal/A. Informacije: www.fh-kaernten.at/de/bauingenieurwesen-architektur/weiterbildung/passive-house-summer-school-for-students/study-info.html.

Konferenca/kongres: **EURORURAL '10 - EUROPEAN COUNTRYSIDE UNDER GLOBALIZATION.** 30.8.2010 – 3.9.2010. Brno/CZ. Jezik: en, češko. Organizira: Mendel University in Brno, Faculty of Agronomy, Department of Applied and Landscape Ecology, Brno/CZ. Informacije: www.uake.cz/novinky.html.

Konferenca/kongres: **Liechtenstein Congress on Sustainable Development and Responsible Investing 2010.** 15.9.2010 – 18.9.2010. Vaduz/FL. Jezik: de, en. Organizira: Hochschule Liechtenstein, Vaduz/FL. Informacije: www.hochschule.li/LiechtensteinCongress/LiechtensteinCongress2010/tabid/1506/language/en-US/Default.aspx.

Sejem/tr: **Terra Madre 2010** . 21.10.2010 – 25.10.2010. Turin/I. Organizira: Fondazione Terra Madre, Bra/I. Informacije: www.terramadre.org/pagine/incontri/welcome.lasso?id=C2744B880a15e27F8CmVS2DE0085&tp=3.

Festival/koncert: **IMS-International Mountain Summit®.** 30.10.2010 – 7.11.2010. Brixen/Bressanone/I. Jezik: de, en, it. Organizira: Eventus (OK), Brixen/Bressanone/I. Informacije: www.ims.bz/en.html.

Slikovni material: Margotte / www.flickr.com, No Mega Trucks / Kampagne, Marzia Verona

Saj ni res, pa je!

... Ko bodo v noči s 14. na 15. avgust spet zagoreli kresovi, ki opozarjajo na varstvo Alp, bodo v švicarskem kantonu Uri ostali v temi. Že dvaindvajset let se drugo soboto v avgustu prižgejo kresovi, ki javnost opominjajo na aktualne težave alpskega sveta. Tradicija prižiganja izhaja že iz srednjega veka. Pred kratkim pa je Urad za varstvo okolja prižiganje kresov v gorskem okolju prepovedal. V pismu organizatorjem v uradu svojo odločitev utemeljujejo s trditvijo, da kresovi niso več potrebni, pa še sežiganje odpadkov iz gozda, s polj in vrtov naj bi bilo škodljivo. Organizatorji so sicer še posebej opozorili, da bodo uporabili naravni les in nobenih odpadkov. Dovoljeno (in neškodljivo?) pa ostaja prižiganje tradicionalnih kresov, na primer kresov, ki se prižigajo na nacionalni praznik 1. avgusta. In kot kaže, tudi nujno potrebnih. Navsezadnje je v nevarnosti Švica ... Vir: CIPRA Švica, več informacij na <http://www.feuerindenalpen.com/> (de/it/en)